

همشهری

حافظ
آن چه ز می شود از پر تو آن قلب سیاه
کیمیایی ست که در صحبت درویشان است

صفحات: ۱۴

صفحه آخر

صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
مدیر تولید: دانیال معمار
مدیر تحریریه: سیدمجتبی صادقی
مدیران فرهنگی: علی عمادی، شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر فنی: حامد یزدانی
مدیر هنری: مهدی سلامی
مدیر عکس: امیر پناهیور

سیاسی و دیپلماتیک: مدیر: حسین ارجلو
شورنگار: مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
مدیر: مه‌میر باقریور

اقتصاد: مدیر: حسین لطفی
مدیر: مه‌میر موسی‌پور

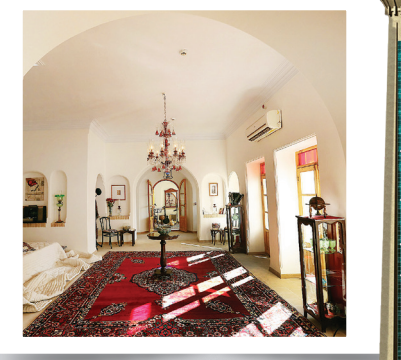
تهرانگرام

عمارت منشی در عودلاجان

عمرت منشی در عودلاجان

عمرت زیبایی کوچه فخرالملک در محله عودلاجان به خانه دبیرالملک معروف است. عمرت‌تاریخی با معماری اروپایی و به‌غایت زیبا که در دوران قاجار محل سکونت میرزا محمدحسین خان فراهانی، معروف به دبیرالملک بود. در ساخت این خانه هم مانند بسیاری از عمارت‌های آن دوره از معماری اروپایی الهام گرفته شده است. حوض زیبایی که در مرکز حیاط و در آغوش درختان بلند قامت اطرافش قرار گرفته است شور و هیجانی خاص به بازدیدکنندگان می‌دهد. خانه دبیرالملک در میدان بهارستان، پایین‌تر از چهارراه سرشمه، کوچه قوام‌الحضور، خیابان جاویدی، کوچه فخرالملک واقع است. خانه دبیرالملک ۱۴۰ سال قدمت دارد و پس از آنکه در سال ۱۳۸۴ در فهرست آثار ملی ثبت شد از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۷ توسط امرالله سلیمی مورد مرمت و بازسازی قرار گرفت. این عمارت، پیش از بازسازی، لوکیشن فیلم «روزگار قریب» بود و نمای اصلی آن به همین دلیل برای علاقه‌مندان به این مجموعه تلویزیونی شناخت.

مجموعه تلویزیونی شناخت

پلاسکو ۲۰ سال
۱۳۹۵ برابر آتش سوزی
فروریخت و ساختمانی
جدید به جای آن ساخته و
در سال ۱۴۰۰ افتتاح شد

بازاری که ازسکه افتاد

معروف ترین پاساژهای تهران که روزگاری میزبان مردم تمام شهر بودند و حالا روزهای کم و وقتی دارند

از گذشته‌های دور، بازارها در ایران تنها جایی برای دادوستد نبودند؛ تهرانی‌های قدیم، در بازار از هم خبر می‌گرفتند و جشن‌ها، آیین‌ها و سوگواری‌ها بینشان را در بازار برگزار می‌کردند. بازار بزرگ تهران در دوره حکومت صفویان با گرفت و به‌شکل امروزی در آمد. البته در آن روزگار بازار تهران سقف نداشت و برخی می‌گویند در دوره ناصرالدین‌شاه، مسقف شد. براساس برخی شواهد، راسته کرچی دوزها، نعل‌چی‌ها و سراچه‌ها از قدیمی‌ترین بخش‌های بازار بزرگ تهران بود. اما در تهران، همه داد و ستدها به بازار ختم نمی‌شد. وقتی محله‌ها پا گرفت و شهر گسترش یافت، دکان‌ها متولد شدند و مردم، خریدهای ضروری خود را از دکان‌ها انجام می‌دادند. اما ماجرا به همین جا ختم نشد. در دهه ۲۰ شمسی، پاساژها در تهران سر بر آوردند و در دهه ۳۰، نخستین فروشگاه‌های زنجیره‌ای قدم قدم کردند.

فناوری جدید

ساختمان پلاسکو

ماجرای غم‌انگیز ساختمان پلاسکو مکت
الته فراموش شدنی نیست؛ ساختمانی که در سال ۱۳۴۱ افتتاح شد و نخستین ساختمان بلندمرتبه با سازه فلزی همراه با آسانسور بود. این ساختمان ۴۲ متری، رستورانی هم در بالاترین طبقه داشت که مردم می‌توانستند از پشت‌بام آن، تهران را ببینند. پلاسکو ۳۰ سال ۱۳۹۵ برابر آتش سوزی فروریخت و ساختمانی جدید به جای آن ساخته و در سال ۱۴۰۰ افتتاح شد. این ساختمان طبق جدیدترین مقررات، در ۳۰ طبقه و با زیربنای ۲۰ هزار متر ساخته شد و با ۳۶ واحد تجاری، تحول کسبه‌دهنده شد.

تهران مصور

شستن فرش در آب چشمه هزارساله

شستن فرش در آب چشمه هزارساله

نزدیک سال نو که می‌شد، اهالی تهران قدیم، به‌ویژه ساکنان ری فرش‌های خود را به دوش می‌گرفتند و به چشمه‌علی می‌بردند و در آن می‌شستند. تعداد فرش‌ها آن قدر زیاد بود که بعد از شستن فرش‌ها تمام تپه‌های سنگی اطراف از فرش‌های رنگی بر می‌شد. انتظار که اهالی قدیمی ری تعریف می‌کنند، فرش‌فروش‌ها و مردم تهران قالی‌ها و قالیچه‌های خود را با این عقیده که آب این چشمه خاصیت دارد و فرش را تمیز و رنگ آن را پر جلا و روشن‌تر می‌کند می‌شستند. آنها فرش‌ها را روی بلندی کوه پهن می‌کردند تا خشک شود و شب جمع‌شان می‌کردند. تاریخچه شکل‌گیری سنت قالی‌شویی در چشمه‌علی موضوع جالبی است که «سید محسن ماجدی»، ری‌پژوه اینگونه دربارش حرف می‌زند: «قالیشویی در اواخر دوره قاجار، پهلوی اول و پهلوی دوم تا حدود دهه ۶۰ در این چشمه رواج داشت. مردم معتقد بودند به خاطر ترکیباتی که آب چشمه دارد این آب فرش‌های دستباف را براق و شفاف می‌کند. این فرهنگ و سنت ابتدا میان اهالی و ساکنان همین محدوده جریان داشت؛ حتی نزدیک نوزدهم خاتم‌های خانه‌دار طرف‌ها و لباس‌هایشان را می‌آوردند و در اینجا می‌شستند. اما بعدها با آمدن وسایل نقلیه بین تهران و ری و آمدن خودروهای باربری به دلیل ایجاد سهولت در حمل فرش‌ها، در نزدیکی این کوه و در امتداد خیابان ابن‌بابویه، قالیشویی‌های زیادی شکل گرفت.»

منابع طبیعی

نمای داخلی از پلاسکو پیش از ترویر ۱۳۵۲

فرهنگی است؛ کوچهای که محل تعدادی از چاپخانه‌های دوره‌های محمدشاهی و ناصرالدین‌شاهی تهران بود و امروز جز مسجد امام محمدباقر و خیریه برای مرحوم پیرامون مقدم، نشانه چندانی در آن نمی‌توان پیدا کرد. از آن زمان تا امروز چاپخانه‌های فراوانی در این شهر به‌وجود آمده‌اند. راسته کتابفروشی‌ها هم بعد از بازار بین‌الرحمین به خیابان ناصر خسرو منتقل شد و بعد از تخریب آنها به‌دست رضاشاه برای ساخت وزارت دارایی به شاه‌آباد نقل مکان کردند که انتشارات اقبال و کتابفروشی مستوفی نسخه‌شناس، یادگار همان دوران‌اند. امروز نیز خیابان انقلاب و خیابان کریمخان زند، راسته‌های اصلی کتابفروشی‌های تهران‌اند. جز اینها صنعت کتاب نیز تغییرات فراوانی کرده و افراد و شغل‌های زیادی در صنعت تولید کتاب به فعالیت مشغول شده‌اند؛ صنعتی که گردش آن به کتابخوانی مردمان این سرزمین بستگی دارد و نتیجه رونق آن افزایش آگاهی و خرد در این مرزوبوم خواهد بود.

چرا پاساژ؟

شاید هدف از بنیان‌گذاری مجتمع‌های خرید متمرکز، رهاشدن کشور از دست دکان‌داری بود، زیرا کنترل و سرکنشی دولت به تک‌تک دکان‌ها و مراقبت‌های بهداشتی و کنترل قیمت‌ها و دریافت مالیات از آنها کار سختی بود و اگر تجارت‌خانه‌ها یک جا جمع می‌شدند، کار دولت آسان‌تر می‌شد؛ اما برخلاف بسیاری از کشورهای دیگر، این آرزو فعلاً محقق نشده و قلمه مغازه‌داری، همچنان در تهران ادامه دارد و نما و رخ همه خیابان‌ها، و بترین مغازه‌های رنگارنگ و کوچک و بزرگ است.

نمای داخلی از پلاسکو پیش از ترویر ۱۳۵۲